

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1

Innledning: Bokas struktur	13
1.1 En kort introduksjon til fagfeltet	13
1.2 Mål og målgruppe	14
1.3 Struktur og oppbygging av boka	15
1.4 Bokas posisjon og ståsted	16

DEL I

IDEOLOGI	17
-----------------	----

Kapittel 2

Å tro på endring	19
2.1 Mennesker har behov for å tro	19
2.2 Endringspress	20
2.3 Endring fordrer stabilitet	21
2.4 Erfaringer med organisatorisk endring	23
2.5 Oppsummering	27

DEL II

DET TEORETISKE LANDSKAPET	29
----------------------------------	----

Kapittel 3

Fremveksten av et fagfelt	31
3.1 Hva er en organisasjon	31
3.2 En prosessforståelse av organisasjoner	34
3.3 Organisasjonsteori	36
3.4 Fremveksten av fagområdet organisatorisk endring	40
3.5 Oppsummering	44

Kapittel 4

Tilpasning eller seleksjon?	45
4.1 Styrt utvikling eller determinisme?	45
4.2 Rasjonell tilpasning av organisasjonen	46
4.3 Tilpasning gjennom organiske prosesser	49
4.4 Endring som et resultat av seleksjonsprosesser	52
4.5 Rådende teorier om ledelsesutøvelse i perioden 1960 til 1980-årene	56
4.6 Oppsummering	59

Kapittel 5

Radikal og transformativ endring	61
5.1 Behovet for å gå mer radikalt til verks	61
5.2 Organisasjoner forstått som konfigurasjoner	62
5.3 Kognitive tilnærminger	64
5.4 Kulturelle og symbolske tilnærminger	68
5.5 Organisasjoners identitet	71
5.6 Politiske tilnærminger	73
5.7 Prosessteorier	75
5.8 Betydningen av grupper og team	78
5.9 Teorier innen samlebegrepet «ny ledelse»	83
5.10 Oppsummering	85

Kapittel 6

Endring på individnivå	87
6.1 Organisasjoner endrer seg ikke, individer endrer seg	87
6.2 Psykodynamikkens bidrag	88
6.3 Atferdspsykologi	89
6.4 Kognitiv psykologi	91
6.5 Humanistisk psykologi	93
6.6 Personlighetspsykologi	94
6.7 Utviklingspsykologi	95
6.8 Positiv psykologi	96
6.9 Oppsummering	96

Kapittel 7

Evolusjon og sosial dynamikk	99
7.1 Tålmodig og langsiktig tilpasning av organisasjoner	99
7.2 Læring og kunnskapsteorier	101
7.3 Teorier som rendyrket evolusjon som premiss	102
7.4 Kritiske teorier	107

7.5	Maktteorier	109
7.6	Diskurs- og praksisorienterte teorier	112
7.7	Kritiske teorier om ledelsesutøvelse	115
7.8	Oppsummering	117

Kapittel 8

	Teori møter praksis	119
8.1	Kompleksiteten i organisatorisk endring	119
8.2	Et sammendrag av teorigrunnlaget	120
8.3	En konklusjon på 60 år med teoriproduksjon	128
8.4	Bokas vitenskapelige ståsted	130
8.5	Teser om endring i organisasjoner	134
8.6	Endring er et lederansvar	139
8.7	Endringsagenter	141
8.8	En modell for organisatorisk endring	146
8.9	Oppsummering	149

DEL III

GJENNOMFØRING AV ENDRING I PRAKSIS 151

Kapittel 9

	Diskontinuerlig endring: vurdere behov	153
9.1	Hva er viktig når ledere leder endring?	153
9.2	Er virksomhetens posisjon truet?	154
9.3	Eksterne organisatoriske omgivelser	155
9.4	Interne forhold i organisasjoner	159
9.5	Endre eller ikke: Kraftfelt	169
9.6	Oppsummering	171

Kapittel 10

	Diskontinuerlig endring: planlegge	173
10.1	Planer, strategier og mål	173
10.2	Forstå interessenters posisjon	177
10.3	Forvente motstand fra interessenter	182
10.4	Prosessuelle tilnærminger til planlegging	186
10.5	Skape arenaer for meningsdannelse	188
10.6	Strukturelle perspektiver på planlegging	194
10.7	Kommunikasjonsplanlegging	195
10.8	Tilrettelegge for prosesser på individnivå	202
10.9	Oppsummering	210

Kapittel 11	
Diskontinuerlig endring: gjennomføre	211
11.1 Viktigheten av gjennomføringsevne	211
11.2 Utøvelse av ledelse	221
11.3 Intervensjoner i organisasjoner	233
11.4 Styrings- og oppfølgingsmekanismer	237
11.5 Hyppig brukte tiltak for å endre i organisasjoner	239
11.6 Oppsummering	246
Kapittel 12	
Stabilitetsledelse	249
12.1 Stabilitet og endring er gjensidig forsterkende	249
12.2 Utrygghet og angst i organisasjoner	251
12.3 Sosiale strukturer	255
12.4 Ledelse som grenseregulering	262
12.5 Oppsummering	263
Kapittel 13	
Kontinuerlig endring	265
13.1 På kanten av kaos	265
13.2 Endring som tilpasning og evolusjon	268
13.3 Strategiske tiltak	271
13.4 Strukturelle tiltak	278
13.5 Kulturelle tiltak	283
13.6 Oppsummering	285
Kapittel 14	
Avslutning: Endringens rasjonale	287
Litteratur	291
Forfatterregister	319
Saksregister	321